

NORIMA 12.09.2019

ØKONOMISK KRIMINALITET
EKSPONERING OG RISIKOAVLASTNING

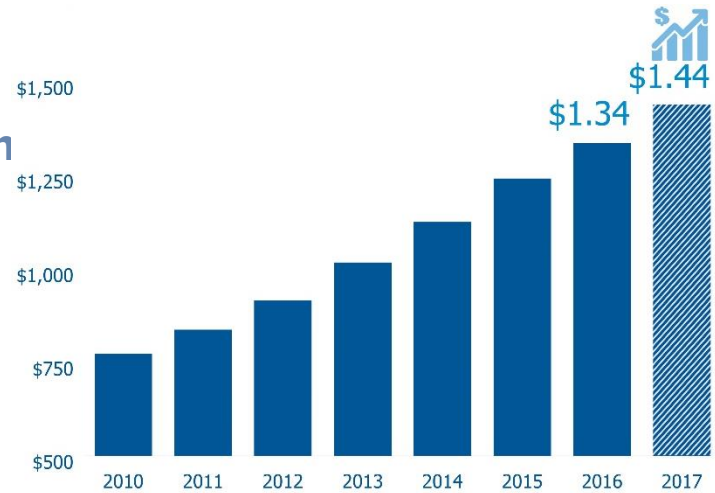
AGENDA

- Kort om Lockton
- Økonomisk kriminalitet – eksponering
- Skadeeksempler
- Eksponering/ Risikohåndtering/ -reduksjon/ -avlastning/ forsikring
- Forsikring
- Avgrensning mot cyber
- Forsikringsmarkedet

Lockton facts

OUR GOAL
To be the best place to do
business and to work

Revenue
All Operation
(In Millions)

50,000+
Clients

85+
Offices

\$27+ BILLION

In **Premium Volume** Worldwide

LOCKTON I NORGE – PT. 9 PERSONER

Rådgiver og forsikringsmegler med spesiell fokus innen:

- Operasjonelle og finansielle risikoforhold for profesjonsutøvere og finansielle institusjoner
- Ansvarseksponeering for selskaper og deres tilltsvalgte
- M&A (oppkjøp/fusjoner etc)
- Kundelojalitets- og lønnsomhetsprogrammer

Eksempler på vår kjernekompetanse

Risikoforhold

- Profesjonsansvar
- Kontraktsansvar
- Lovpålagt ansvar/garantiansvar
- Kriminalitet/underslag
- Kunde-/medlemslojalitet
- Børsintroduksjoner/emisjoner
- Håndtering av penger/verdisaker
- Kredittrisiko
- Patentbeskyttelse (IPR)
- Solvens
- Selskapstransaksjoner

Produkteksempler

- Profesjonsansvarsforsikring
- Styreansvarsforsikring
- Prospektansvar (IPO)
- Kriminalitetsforsikring
- Due Diligence
- Garantier
- Funksjonsfeilsforsikring
- Produktforsikringer
- Betalingsforsikring
- Reps & Warranties forsikring
- Medlemsforsikringer

ØKONOMISK KRIMINALITET - EKSPONERING

- Intern kriminalitet
 - Straffbare handlinger begått av egne ansatte
 - Fysisk handling
 - Elektronisk handling
- Ekstern kriminalitet
 - Straffbare handlinger begått av tredjepersoner
 - Fysisk handling
 - Elektronisk handling
- Kombinasjon av intern og ekstern kriminalitet

F.eks. underslag, tyveri av verdier, falske fakturaer, dokumentfalsk, korrupsjon, hvitvasking, «social engineering»/manipulering/phishing, pharming, «CEO fraud». Kompliserte strukturer, samarbeid intern/ekstern over lang tid, kick backs fra leverandører etc.

SKADEEKSEMPLER

- **Handelsvirksomhet**

- CFO manipulerte regnskapet slik at de kunne holde virksomheten gående selv om det skulle vært meldt oppbud. Ingen vinning/ingen skade hensikt – ingen forsikringsdekning.
- Underslag/tyveri av varer fra varelager
- Falske fakturaer

- **Bilutleie**

- Personlig kick-back ved å sende biler til et spesielt verksted.
- Personlig inkasso – regnskapsmedarb. fulgte opp fordringer bedriften hadde tatt til tap.

- **Advokat- / Eiendomsmeglervirksomhet**

- Underslag av klientmidler

SKADEEKSEMPLER

- **Bank**

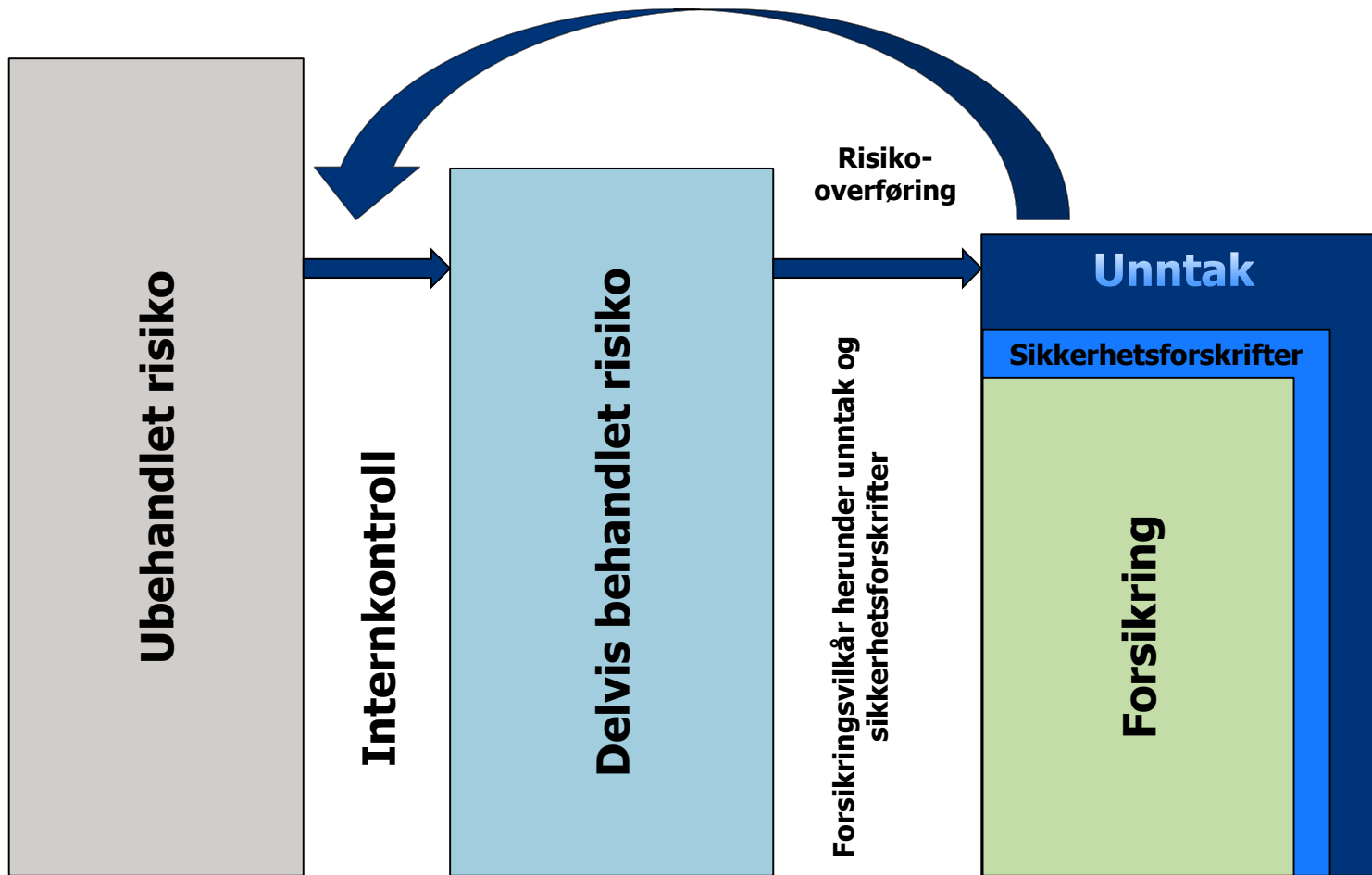
- Falske utlån til interesseorganisasjon
- Honningfelle/utpressing/falske utlån
- Manipulasjon av opplysninger fra f.eks. kredittopplysningsselskaper og kartverket (etablerte sameie på ikke eks G-/Bnr., fikk byggelån)
- Falske fakturaer/byggelån

- **Generelt**

- Direktørsvindel
- Tyveri av maskiner og utstyr (driver butikk i butikken)

- **Storskader internasjonalt**

- HSBC, stort, men ukjent tap (kikkert/tilgang til påloggingskoder)
- Sentralbanken i Bangladesh, tap ca MUSD 80 (overføring til casinoer i USA, oppdaget ved manuell kontroll pga feil navn)

UNNTAK FRA FORSIKRINGSDEKNING - EKSEMPLER

- Straffbare handlinger begått før forsikringens ikrafttreden eller en annen gitt dato.
- Handlinger i forsikringstiden som har tjent til å dekke tap påført sikrede ved handlinger foretatt før forsikringen trådte i kraft.
- Unntak for bøter, gebyrer, skatter og avgifter.
NB! Sikre at det er en «carve in» for administrative gebyrer/overtredelsesgebyrer dersom lovlig adgang til å forsikre.
- Tap påført sikrede ved handlinger utført av eller i samarbeid med eller tidligere medeier, tidligere leder eller styremedlem av virksomheten eller medlem av de nevnte personers familier.
 - Noen begrenser unntaket til å gjelde personer som innehar f.eks. 5% eierandel eller mer.
Lav terskel? Noen setter 50% terskel.
- Unntak for handlinger av personer med brede fullmakter mht. avstemming og pengestrømmer.
- Utpressing/kidnapping
- Krig og terror (uklar/variabel definisjon, ref. DLA Piper vs Hiscox)

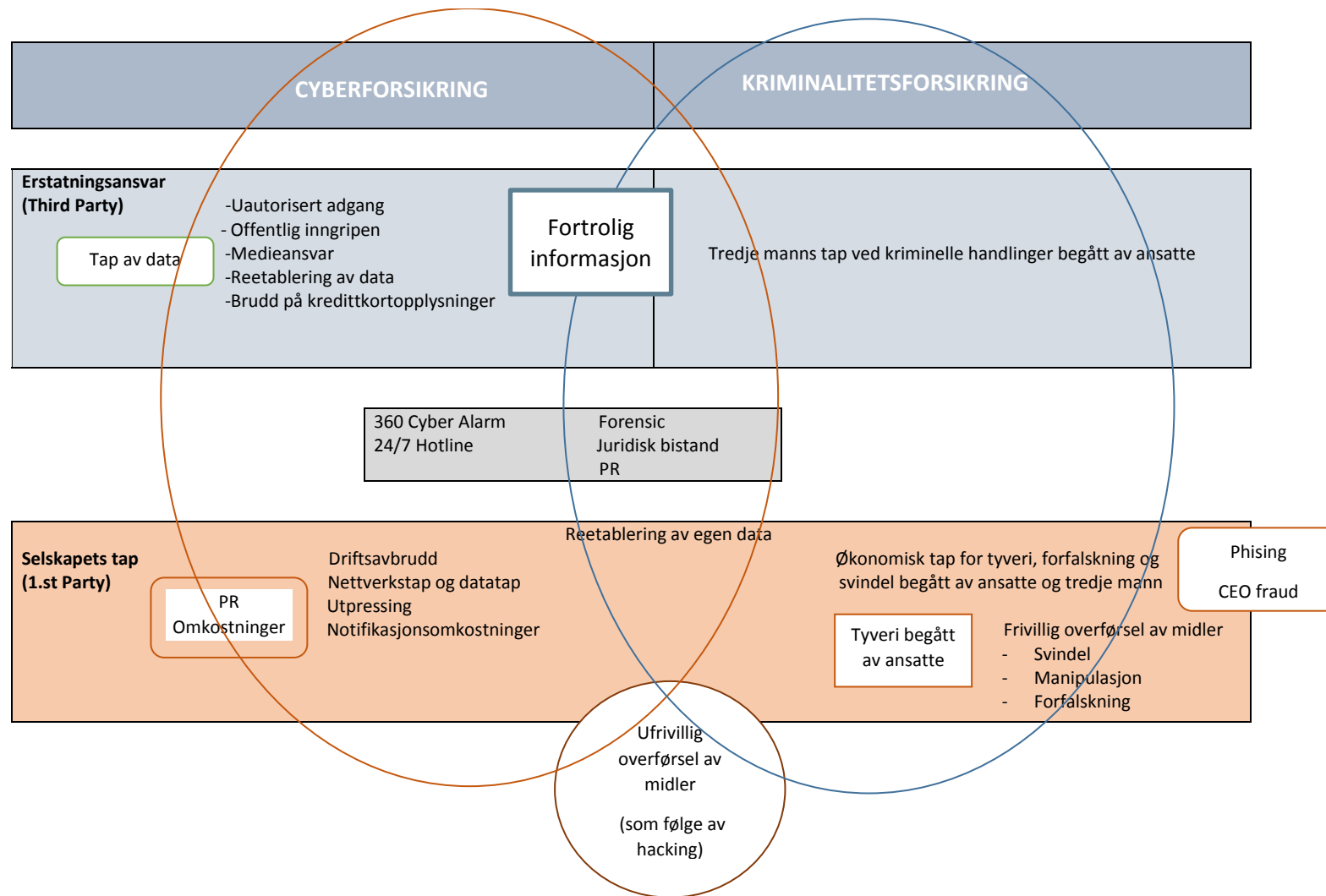
SIKKERHETSFORSKRIFTER - EKSEMPLER

- Følge god regnskapsskikk ihht. regnskapsloven
- Krav til internkontroll at det foreligger i skriftlig form, krav til distribusjon, lagring, hvor ofte det skal revideres og av hvem (ulik grad av detaljkrav/ områder) .
- Sjekkutstedelse og godkjenning av betalingsinstrukser er adskilt på en slik måte at ingen kan kontrollere en transaksjon fra begynnelse til slutt
- Krav om to underskrifter for sjekk og betalingsinstrukser (herunder elektroniske) som overstiger et visst beløp
- Det skal foretas månedlig avstemninger av bankkonti av en annen person enn den eller de som har autorisasjon til å overføre midler til-/fra- eller åpne nye bankkonti
- At følgende IT sikkerhets prosedyrer er på plass:
 - Alle vesentlige IT programmer er beskyttet med personlig passord, som systemet automatisk pålegger brukerne å endre minst hver 90.dag
 - IT-nettverket er beskyttet av brannmur og virus beskyttelse med daglig oppdatering
 - Back-up filer tas minst en gang hver uke av elektroniske data og oppbevares sikkert utenfor sikredes forretningssted.
 - Det skal foretas en opptelling av lageret minst en gang i året av en person som ikke er ansvarlig for den daglige driften av lageret.

FORSIKRING – FORUTSETNINGER FOR DEKNING

- Opplysningsplikten (jf. FAL § 4-1): Opplysnings skjemaer, skadeerklæringer – ordlyd, risikoforandringer
- Foreligger det analogi til nylig styreansvarsdom?
- All risk kontra named perils
- Trigger: Skade årsak, konstatert, «claims made»
- Serieskadeklausul sett opp mot retroaktiv dekning, trigger, forsikringssum, etc.
- Unntak fra forsikringsdekning
- Sikkerhetsforskrifter
- Forsikringskrav/ Foreldelse (regress)
- Formkrav for fravik fra FAL

AVGRENSNING MOT CYBER

FORSIKRINGSMARKEDET

- Hardt marked som et resultat av dårligere resultater
- Større informasjonskrav
- Større risikospredning - redusert kapasitet på enkeltrisiki
- Sublimits (bl.a. CEO fraud)
- Premieøkning
- Vilkårsinnstramming

TAKK FOR OSS

Tale Drugli
Associate Vice President, Oslo
E: Tale.Drugli@no.lockton.com
T: +47 469 51 605

Nina Haug
Senior Vice President, Oslo
E: Nina.Haug@no.lockton.com
T: +47 934 11 065